

Bekendtgørelse nr. 1163 af 16. december 1992 om faste arbejdssteders indretning, som ændret ved bekendtgørelse nr. 847 af 20. september 1996.

§ 35, stk. 1. Hvis det ikke kan hindres, at der ved en arbejdsproces sker udvikling af luftarter, støv eller lignende, der er sundhedsskadelige eller eksplosive, eller udvikling af røg, mikroorganismer, aerosoler, ildelugt eller anden generende luftforurening, skal der etableres en mekanisk udsugning, der så vidt muligt fjerner forureningen på det sted, hvor den udvikles. Samtidig skal der tilføres frisk erstatningsluft af passende temperatur.

Bekendtgørelse nr. 867 af 13. oktober 1994 om arbejdets udførelse, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1017 af 17. december 1997.

§ 16. Unødig påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Påvirkningen fra stoffer og materialer under arbejdet skal derfor nedbringes så meget, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling, og fastsatte grænseværdier skal overholdes.

Procesventilation ved plastsvejsning

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at der ved plastsvejsning med polypropylenbånd skete en unødigt påvirkning af de ansatte, og at der skulle etableres procesventilation, såfremt forureningen ikke kunne hindres.

Arbejdstilsynet havde afgivet påbud om unødigt påvirkning for så vidt angår sammensvejsning af polypropylenbånd på omsnøringsmaskiner i en pakkeafdeling.

Nævnet tiltrådte Arbejdstilsynets afgørelse, idet nævnet fandt, at der ved plastsvejsningen skete en unødigt påvirkning af de ansatte fra stoffer og materialer, som var sundhedsskadelige og generende, uanset at grænseværdierne ikke var overskredet. Kunne forureningen ikke hindres, skulle der etableres procesventilation til fjernelse af forureningen fra udviklingsstedet. Samtidig skulle der tilføres frisk erstatningsluft af passende temperatur. Nævnet fandt ikke, at montering af kraftige blæsere ved omsnøringsmaskinerne opfyldte kravene i § 16 og § 35, da for-

ureningen herved blot blev spredt ud i lokalet. (*j.nr. 1999-10-0013*)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 1163 af 16. december 1992 om faste arbejdssteders indretning, som ændret ved bekendtgørelse nr. 847 af 20. september 1996.

§ 35, stk. 1. Hvis det ikke kan hindres, at der ved en arbejdsproces sker udvikling af luftarter, støv eller lignende, der er sundhedsskadelige eller eksplosive, eller udvikling af røg, mikroorganismer, aerosoler, ildelugt eller anden generende luftforurening, skal der etableres en mekanisk udsugning, der så vidt muligt fjerner forureningen på det sted, hvor den udvikles. Samtidig skal der tilføres frisk erstatningsluft af passende temperatur.

Bekendtgørelse nr. 867 af 13. oktober 1994 om arbejdets udførelse, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1017 af 17. december 1997.

§ 16. Unødig påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås. Påvirkningen fra stoffer og materialer under arbejdet skal derfor nedbringes så meget, som det er rimeligt under hensyntagen til den tekniske udvikling, og fastsatte grænseværdier skal overholdes.

Træk og kulde i terminal

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte en afgørelse om, at der skulle etableres foranstaltninger til beskyttelse af de ansatte mod træk og kulde.

I en uopvarmet terminal med porte i 3 sider havde Arbejdstilsynet stillet krav om, at der skulle træffes foranstaltninger til beskyttelse af de ansatte mod træk og kulde. Arbejdstilsynet henviste til, at hvis opvarmning af et arbejdsrum ikke er mulig skal dette ske i form af lokal opvarmning af de enkelte arbejdspladser. Såfremt dette ikke var muligt skulle der træffes andre foranstaltninger til beskyttelse mod træk og kulde.

Nævnet tiltrådte Arbejdstilsynets afgørelse. Da virksomheden stod foran flytning, fastsatte nævnet imidlertid efterkommelsesfristen til det tidspunkt, hvor virksomheden havde oplyst, at den ville lukke terminalen. Hvis der i perioden frem til efterkommelsesfristens udløb forekom ekstreme vejrforhold, forudsattes det dog, at der ville blive truffet organisatoriske foranstalt-

ninger med henblik på at nedbringe belastningen fra træk og kulde mest muligt. (*j.nr. 1999-10-0036*)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 1163 af 16. december 1992 om faste arbejdssteders indretning, som ændret ved bekendtgørelse nr. 847 af 20. september 1996.

§ 23. Arbejdsrum skal under hensyn til arbejdsrummets art være forsvarligt isoleret mod udefra kommende fugt, kulde og varme samt mod støj og vibrationer.

§ 31. I arbejdstiden skal temperaturen i arbejdsrummene være tilpasset den menneskelige organisme under hensyn til de anvendte arbejdsmetoder og den fysiske belastning, som de ansatte udsættes for. Temperaturforholdene i arbejdsrummet skal være uden generende temperaturforskelle.

Stk. 2 Hvis opvarmning af et arbejdsrum ikke er mulig på grund af produktionens art eller efter forholdene ikke er rimelig skal der ske lokal opvarmning af de enkelte arbejdspladser. Hvis dette ikke er muligt, skal der træffes andre foranstaltninger til beskyttelse af de ansatte mod kulde.

Bekendtgørelse nr. 867 af 13. oktober 1994 om arbejdets udførelse, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1017 af 17. december 1997.

§ 13, stk. 1, nr. 5. Ved udførelsen af arbejdet skal det sikres, at klima- og belysningsforholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige, under hensyntagen til det arbejde, der skal udføres. Der skal herunder træffes foranstaltninger til at beskytte de ansatte mod stærk hede eller kulde.

Indretning af lynhakker

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte afgørelse om, at der skulle træffes egnede foranstaltninger, således at det ikke var muligt at komme i kontakt med en lynhakkers knive.

Arbejdstilsynet havde afgivet påbud til en slagterforretning om sikkerhedsmæssig indretning af lynhakker efter at have konstateret, at låget kun dækkede ca. halvdelen af karret.

Nævnet fandt, at lynhakkeren ikke kunne anvendes fuldt forsvarligt og lagde herved vægt på, at karrets åbne dele gjorde det muligt at række ind til de roterende knive under maskinens drift. Der skulle herefter træffes egnede foranstaltninger, således at det ikke var muligt at komme i kontakt med lynhakkerens knive. (*j.nr. 1999-10-0014*)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 561 af 24. juni 1994 om indretning af tekniske hjælpemidler, som ændret ved bekendtgørelserne nr. 669 af 7. august 1995 og nr. 831 af 27. november 1998.

§ 21, stk. 1, nr. 1. I konstruktionen af et teknisk hjælpemiddel skal indgå sikring mod farer ved hjælpemidlet. Det skal herunder sik-

res, at personer ikke kan komme i berøring med farlige maskindele eller stoffer.

Stk. 2. Hvis fornøden sikring ikke kan opnås gennem konstruktionen, skal den gennemføres på betryggende måde ved afskærmning, udsugning, andet sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler.

Ulykkesrisiko ved dobbelttapper

Arbejds miljølagenævnet tiltrådte afgørelse om, at en dobbelttapper skulle indrettes med den fornødne sikring.

Efter en besigtigelse i anledning af en arbejdsulykke, havde Arbejdstilsynet afgivet påbud om indretningen af en dobbelttapper. Dobbelttapperens savklinger var afskærmet på oversiden, men ikke på undersiden. Udover dens almindelige anvendelse blev dobbelttapperen tillige brugt som afkortersav, hvilket gav operatøren en anden placering.

Nævnet vurderede, at der ved anvendelsen af dobbelttapperen - uanset operatørens placering - var risiko for, at de ansatte utilsigtet kunne nå ind til savklingerne. Nævnet tiltrådte derfor påbudet om, at dobbelttapperen skulle indrettes med den fornødne sikring mod farer, så anvendelsen kunne ske sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt. Kunne fornøden sikring ikke opnås gennem konstruktionen, skulle den gennemføres ved afskærmning eller

andet sikkerhedsudstyr. Indtil efterkommelsen af påbudet skulle de ansatte modtage særlig instruktion om faren ved anvendelse og ophold i nærheden af dobbelttapperens savklinger.

(j.nr. 1999-10-0107)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 561 af 24. juni 1994 om indretning af tekniske hjælpemidler, som ændret ved bekendtgørelserne nr. 669 af 7. august 1995 og nr. 831 af 27. november 1998

§ 21, stk. 1, 1. pkt. I konstruktionen af et teknisk hjælpemiddel skal indgå sikring mod farer ved hjælpemidlet. Det skal herunder sikres, at personer ikke kan komme i berøring med farlige maskindele eller stoffer.

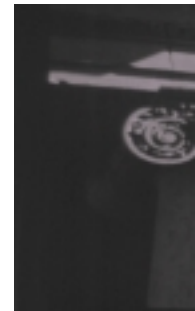
Stk. 2. Hvis fornøden sikring ikke kan opnås gennem konstruktionen, skal den gennemføres på betryggende måde ved afskærmning, udsugning, andet sikkerhedsudstyr eller andre sikkerhedstekniske forholdsregler.

Anmeldelses- og journalpligt for hejseredskab

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte en afgørelse om, at der skulle foretages anmeldelse til Arbejdstilsynet og føres journal for en Side Loader.

Arbejdstilsynet havde afgivet påbud, hvorefter der for en Side Loader var anmeldelsespligt og journalpligt. Klagen henviste til, at en Side Loader ikke var omfattet af bestemmelserne om anmeldelsespligt og journalpligt.

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte Arbejdstilsynets afgørelse. Nævnet fandt, at en Side Loader er omfattet af kravet om, at der skal foretages anmeldelse til Arbejdstilsynet af hejseredskaber, der bruges på forskellige opstillingssteder. Nævnet lagde herved vægt på, at Side Loaderen var påmonteret et transportmiddel, der transporterede hejseredskabet til forskellige opstillingssteder, hvor hejseredskabets støtteben blev slået ud og fastlåst i arbejdsposition det pågældende sted. Da der var anmeldelsespligt var Side Loaderen også omfattet af kravet om journalpligt. *(j.nr. 1999-10-0023)*

**Bekendtgørelse nr. 1101 af 14. december
1992 om hejseredskaber og spil.**

§ 1, stk. 1, nr. 1. Bekendtgørelsen omfatter mekanisk drevne hejseredskaber, som med et bæremiddel løfter en byrde frithængende.

§ 15, stk. 1, nr. 2. Følgende hejseredskaber og spil må ikke tages i brug som nye, inden de er anmeldt til Arbejdstilsynet: Ethvert hejseredskab, der bruges på skiftende opstillingssteder, fx byggekraner.

§ 16, stk. 1. For ethvert anmeldepligtigt hejseredskab og spil skal der føres en journal, der skal opbevares på eller i nærheden af redskabet.

Kommunikationsmiddel i elevator

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte afslag på dispensation fra kravet om, at elevatorstole skal forsynes med kommunikationsmiddel.

Arbejdstilsynet havde meddelt en virksomhed afslag på dispensation fra kravet om, at elevatorstole skal forsynes med et kommunikationsmiddel, som muliggør tilkaldelse af hjælp under alle forhold. Klager henviste til, at der var indført en særlig procedure med aflåsning af elevatoren uden for normal arbejdstid, at der var ringeklokke i elevatorstolen, at elevatoren kun måtte benyttes, hvis der var mere end 2 personer til stede i huset, samt at personalet var instrueret i at kunne nødsænke elevatoren.

Nævnet tiltrådte afslaget på dispensation under henvisning til, at der havde været mange stop på elevatoren, og at de trufne foranstaltninger ikke fandtes tilstrækkelige til at forhindre, at indespærring af personer fandt sted.
(j.nr. 1999-10-0089)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 996 af 16. december 1997 om indretning af elevatorer m.v., som ændret ved bekendtgørelse nr. 533 af 28. juni 1999

§ 38, stk. 2, 1. og 2. pkt. I personelevatorer og person-godselevatorer, herunder godselevatorer med personledsagelse, skal elevatorstolen være forsynet med et kommunikationsmiddel, som muliggør tilkaldelse af hjælp under alle forhold.

§ 45, 1. pkt. Direktøren for Arbejdstilsynet kan i det enkelte tilfælde tillade afvigelser fra denne bekendtgørelse, hvor det på grund af elevatorers m.v. særlige indretning og anvendelse eller særlige forhold i øvrigt skønnes rimeligt og forsvarligt.

Arbejde med kodenummererede produkter

Arbejds miljølagenævnet tiltrådte en afgørelse om afslag på dispensation til at sprøjte påføre kodenummererede produkter udenfor sprøjtekabine.

Virksomhedens ansøgning om dispensation var begrundet i, at der var etableret et dyrt og effektivt ventilationssystem, hvor ventilationen var mindst 0,2 m/s (op til 0,6 m/s) omkring emnet under sprøjteprocessen, og hvor der kun blev sprøjtet på mindre emner på max. 3 m².

Arbejds miljølagenævnet tiltrådte Arbejdstilsynets afslag på dispensation fra kravet om sprøjtekabine. Nævnet lagde herved vægt på, at der var tale om opløsningsmiddelbaserede produkter med høje kodenumre, og at der, uanset virksomheden havde etableret et effektivt ventilationssystem, var risiko for, at der ved sprøjte påføring kunne spredes sundhedsskadelige stoffer til den øvrige del af arbejdslokalet.

Nævnet kritiserede, at Arbejdstilsynet ikke havde foretaget partshøring af de berørte ansatte. Nævnet kritiserede endvidere, at Arbejdstilsynet ikke havde imødekommet en anmodning fra virksomheden om besigtigelse for at sikre sagens fulde oplysning. Nævnet fandt dog, at der konkret var tilstrækkelige oplysninger i sagen til, at sagen havde kunnet afgøres på det foreliggende grundlag. (*j.nr. 1999-10-0034*)

Bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenumererede produkter

§ 13, stk. 1. Ved arbejde med produkterne skal der mindst træffes de sikkerhedsforanstaltninger, der er angivet i bilagene til denne bekendtgørelse.

REGLER

§ 22, stk. 1. Direktøren for Arbejdstilsynet kan, hvor særlige forhold foreligger, tillade afvigelser fra bestemmelserne i denne bekendtgørelse, når det skønnes rimeligt og fuldt ansvarligt.

Bilag 7, pkt. 7.1. Bilagets område. a. Påføring af maling og lak på emner på faste arbejdspladser, ved processer som fx sprøjtepåføring.

Bilag 7, pkt. 7.3.1. Overfladebehandling omfattet af 7.1.a skal ske i lukket anlæg, sprøjteboks eller sprøjtekabine ved processer som fx sprøjtepåføring.

Bekendtgørelse nr. 199 af 26. marts 1985 om epoxyharpikser og isocyanater m.v.

§ 6, stk. 3. Påføring må ikke foretages ved sprøjtning (aerosol/forstøvning), men kun manuelt ved hjælp af spartel, pensel, malerulle, fugepistol og lignende enkle tekniske hjælpemidler.

Stk. 4. Sprøjtning er dog tilladt i følgende tilfælde: 1) I lukkede systemer. 2) I sprøjtekaniner. 3) I sprøjtebokse med effektiv ventilation.

§ 16, stk. 1. Direktøren for Arbejdstilsynet kan, hvor særlige forhold foreligger, tillade afvigelser fra bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

Unge alenearbejde - påbud

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte afgørelse om, at en lukket dør mellem arbejdsgiveren og den unge ansatte medførte, at der var tale om alenearbejde.

En person under 18 år arbejdede alene i en kiosk en lørdag aften, mens indehaveren befandt sig i privaten, som var adskilt fra forretningen med en skydedør. Arbejdstilsynet påbød, at unge under 18 år ikke må beskæftiges mellem kl. 14 og 6 på lørdage, søn- og helligdage, med mindre den unge arbejder sammen med en person over 18 år. Indehaveren anførte, at der ikke var tale om alenearbejde, da der altid var en person over 18 år i privaten bag forretningen.

Nævnet fandt, at der var tale om alenearbejde, når der var en lukket dør mellem indehaveren og den unge, uanset at der var trådløs alarm i forretningen, og at indehaverne ofte var i forretningen og ellers befandt sig i stuen bag forretningen. Nævnet kritiserede, at der

under et tidligere tilsynsbesøg ikke var grebet ind under samme omstændigheder. Nævnet gjorde endelig opmærksom på, at der kunne søges dispensation fra forbudet mod unges alenearbejde. (*j.nr. 1999-10-0042*)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 516 af 14. juni 1996 om unges arbejde, som ændret ved bekendtgørelserne nr. 943 af 1. november 1996, nr. 1018 af 17. december 1997 og nr. 76 af 3. februar 1998.

§ 13, stk. 2. Ved arbejde i åbningstiden i bagerbutikker, kiosker, grillbarer, videobutikker, tankstationer og lignende må unge ikke beskæftiges mellem kl. 18.00 og kl. 6.00 på hverdage og mellem kl. 14.00 og kl. 6.00 på lørdage, søn- og helligdage, medmindre den unge arbejder sammen med en person over 18 år.

Unges alenearbejde - dispensation

Arbejdsmiljøklagenævnet ændrede afslag på dispensation, idet nævnet, under forudsætning af at en række vilkår nøje overholdtes, efter omskendighederne fandt det tilstrækkeligt godtgjort, at arbejdsforholdene var sikre for de unge.

Arbejdsmiljøklagenævnet meddelte dispensation på en række vilkår, således at dispensationen ikke var gældende, før alle betingelser var opfyldte. Arbejdsmiljøklagenævnet lagde ved vurderingen af sikkerheden vægt på, at bagermesteren altid befandt sig i privatboligen, der var beliggende i umiddelbar tilknytning til forretningen, når de unge arbejdede alene, samt at der var god flugtmulighed for de unge ind i privatboligen. Nævnet lagde endvidere vægt på, at der var god mulighed for at overskue arealet uden for forretningen, at indgang og butiksareal var overskuelig fra ekspeditionsstedet, at der var videoovervågning, at der var overfaldsalarm og internt alarmsystem, at der var en procedure vedrørende tømning

af kassen og lukning af forretningen, som ikke foretages af den unge, samt at kassebeholdningen var begrænset.

Nævnet fandt, at en negativ udtalelse fra politiet ikke i den konkrete sag kunne tillægges afgørende betydning for vurderingen af, om det var godtgjort, at arbejdsforholdene var sikre for de ansatte, idet politiets udtalelse ikke vedrørte de konkrete forhold på arbejdsstedet. Nævnet fandt, at der ikke var grundlag for at statuere, at Arbejdstilsynet havde fraveget egen praksis ved afgørelsen om afslag på dispensation. (*j.nr. 1999-10-0087*)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 516 af 14. juni 1996 om unges arbejde, som ændret ved bekendtgørelserne nr. 943 af 1. november 1996, nr. 1018 af 17. december 1997 og nr. 76 af 3. februar 1998.

§ 13, stk. 2. Ved arbejde i åbningstiden i bagerbutikker, kiosker, grillbarer, videobutikker, tankstationer og lignende må unge ikke beskæftiges mellem kl. 18.00 og kl. 6.00 på hverdage og mellem kl. 14.00 og kl. 6.00 på lørdage, søn- og helligdage, medmindre den unge arbejder sammen med en person over 18 år.

§ 51. Direktøren for Arbejdstilsynet kan efter høring af det stedlige politi kun tillade fravigelse fra bestemmelsen i § 13, stk. 2, om

unges alenearbejde, hvis arbejdsgiveren godtgør, at arbejdsforholdene er sikre, under hensyntagen til bl.a. arbejdsstedets beliggenhed, arbejdsstedets indretning og de trufne sikkerhedsforanstaltninger. I tilladelsen skal angives, inden for hvilke tidspunkter, den unge må arbejde alene.

Unges alenearbejde - dispensationsafslag

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte afslag på dispensation fra forbudet mod unges alenearbejde.

Arbejdstilsynet afslog at give dispensation til, at en bager i en lille by lod unge under 18 år arbejde alene i tidsrummet kl. 14-16 på lørdage, under henvisning til, at der bl.a. ikke var en privatbolig i umiddelbar tilknytning til butikken, og at der ikke var truffet tekniske sikkerhedsforanstaltninger.

Nævnet lagde i afslaget navnlig vægt på, at der ikke var privatbolig i tilknytning til forretningen, og at der ikke var andre forretninger med samme åbningstid, hvorfra bagerforretningen kunne overvåges. Der var således ingen voksne, som kunne registrere en nødsituation og komme den unge til hjælp. Der var endvidere ikke tekniske sikkerhedsforanstaltninger.

(j.nr. 1999-10-0083)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 516 af 14. juni 1996 om unges arbejde, som ændret ved bekendtgørelserne nr. 943 af 1. november 1996, nr. 1018 af 17. december 1997 og nr. 76 af 3. februar 1998.

§ 13, stk. 2. Ved arbejde i åbningstiden i bagerbutikker, kiosker, grillbarer, videobutikker, tankstationer og lignende må unge ikke beskæftiges mellem kl. 18.00 og kl. 6.00 på hverdage og mellem kl. 14.00 og kl. 6.00 på lørdage, søn- og helligdage, medmindre den unge arbejder sammen med en person over 18 år.

§ 51. Direktøren for Arbejdstilsynet kan efter høring af det stedlige politi kun tillade fravigelse fra bestemmelsen i § 13, stk. 2, om unges alenearbejde, hvis arbejdsgiveren godtgør, at arbejdsforholdene er sikre, under hensyntagen til bl.a. arbejdsstedets beliggenhed, arbejdsstedets indretning og de trufne sikkerhedsforanstaltninger. I tilladelsen skal angives, inden for hvilke tidspunkter, den unge må arbejde alene.

Unges alenearbejde - vilkår for dispensation

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte 4 vilkår for dispensationen fra forbudet mod unges alenearbejde og tilføjede yderligere et vilkår.

Arbejdstilsynet meddelte en bager dispensation til at beskæftige unge under 18 år i forretningen lør- og søndag eftermiddag på vilkår af, at der etableredes videoovervågning af butikken, at der tydeligt skiltes med, at de ansatte ikke havde adgang til pengeboksen, at flugtvejen for de ansatte ikke kunne afspærres, og at der instrueredes i anvendelsen af alarmklokken til privatboligen. Klager anførte, at butikken blev forandret til en form for overvågningsområde, og at de ansatte blev ængsteliggjort unødigt med alle disse sikkerhedsforanstaltninger. Klager fandt, at dispensation alene burde være givet på vilkår af, at der altid er en person over 18 år til stede i privatboligen i det ansøgte tidsrum.

Nævnet tiltrådte Arbejdstilsynets afgørelse med de 4 vilkår og tilføjede yderligere det vilkår, at der altid skulle være en person over 18 år til stede i privatboligen i det ansøgte tidsrum. Nævnet bemærkede til det i klagen anførte, at det stod klager frit for, om dispensationsmuligheden skulle anvendes eller ej. Alternativet til betingelserne var afslag på dispensation, da arbejdsforholdene ikke kunne anses for sikre, før vilkårene var opfyldt.
(j.nr. 1999-10-0082)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 516 af 14. juni 1996 om unges arbejde, som ændret ved bekendtgørelserne nr. 943 af 1. november 1996, nr. 1018 af 17. december 1997 og nr. 76 af 3. februar 1998.

§ 13, stk. 2. Ved arbejde i åbningstiden i bagerbutikker, kiosker, grillbarer, videobutikker, tankstationer og lignende må unge ikke beskæftiges mellem kl. 18.00 og kl. 6.00 på hverdage og mellem kl. 14.00 og kl. 6.00 på lørdage, søn- og helligdage, medmindre den unge arbejder sammen med en person over 18 år.

§ 51. Direktøren for Arbejdstilsynet kan efter høring af det stedlige politi kun tillade fravigelse fra bestemmelsen i § 13, stk. 2, om unges alenearbejde, hvis arbejdsgiveren godtgør, at arbejdsforholdene er sikre, under hensyntagen til bl.a. arbejdsstedets beliggenhed, arbejdsstedets indretning og de trufne sikkerhedsforanstaltninger. I tilladelsen skal angives, inden for hvilke tidspunkter, den unge må arbejde alene.

Unge alenearbejde - tilbagekaldelse af dispensation

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte afgørelse om, at en dispensation fra forbudet med unges alenearbejde skulle tilbagekaldes på grund af overtrædelse af vilkår.

En bager havde fået dispensation til, at unge under 18 år måtte arbejde alene i weekenden i tidsrummet kl. 14 - 16 på betingelse af, at der altid var en person over 18 år til stede i privaten over butikken, og at der var en person over 18 år til stede ved lukning. Arbejdstilsynet konstaterede, at der arbejdede 2 piger under 18 år, uden at der var en voksen til stede i privaten. Der var heller ingen voksen til stede ved lukning. Arbejdstilsynet tilbagekaldte dispensationen, hvilket der blev klaget over med henvisning til, at bageren havde været til fødselsdag, og at dette måtte være tilladt. På Arbejdstilsynets anmodning fratog Arbejds miljøklagenævnet klagen opsættende virkning.

Nævnet fandt, at der ikke kunne herske tvivl om, at vilkårene, som var meget væsentlige for de unges sikkerhed, altid skulle være opfyldt, når de unge arbejdede alene. Da der, bl.a. som følge af det under sagen anførte, var rejst tvivl om, hvorvidt arbejdsgiveren fremover agtede at overholde vilkårene fuldstændigt, tilbagekaldtes dispensationen.
(j.nr. 1999-10-0057)

REGLER

Bekendtgørelse nr. 516 af 14. juni 1996 om unges arbejde, som ændret ved bekendtgørelserne nr. 943 af 1. november 1996, nr. 1018 af 17. december 1997 og nr. 76 af 3. februar 1998.

§ 13, stk. 2. Ved arbejde i åbningstiden i bagerbutikker, kiosker, grillbarer, videobutikker, tankstationer og lignende må unge ikke beskæftiges mellem kl. 18.00 og kl. 6.00 på hverdage og mellem kl. 14.00 og kl. 6.00 på lørdage, søn- og helligdage, medmindre den unge arbejder sammen med en person over 18 år.

§ 51. Direktøren for Arbejdstilsynet kan efter høring af det stedlige politi kun tillade fravigelse fra bestemmelsen i § 13, stk. 2, om unges alenearbejde, hvis arbejdsgiveren godtgør, at arbejdsforholdene er sikre, under hensyntagen til bl.a. arbejdsstedets beliggenhed, arbejdsstedets indretning og de trufne sikkerhedsforanstaltninger. I tilladelsen skal angives, inden for hvilke tidspunkter, den unge må arbejde alene.

Fristforlængelse - dagrenovation

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte afgørelse om at forlænge fristen for efterkommelse af påbud om manuel håndtering af dagrenovation. Det fandtes ikke at have betydning for afgørelsens gyldighed, at der ikke havde været foretaget korrekt partshøring.

Arbejdstilsynet havde meddelt en renovationsvirksomhed 2 måneders forlængelse af fristen for efterkommelse af påbud om manuel håndtering af dagrenovation. Den oprindelige frist var fastsat til 31/2 måned.

Nævnet fandt Arbejdstilsynets afgørelse om at forlænge fristen berettiget. Nævnet lagde herved vægt på, at renovationsvirksomheden ikke uden aftale med kommune og grundejerforening kunne gennemføre foranstaltninger, og at der på tidspunktet for fristforlængelsen var indgået aftale om konkrete løsninger, som kunne gennemføres inden for 2 måneder.

Nævnet fandt ikke, at der ved en telefonisk henvendelse til klager samme

dag som Arbejdstilsynets afgørelse blev truffet var sket korrekt partshøring efter forvaltningsloven. Den manglende partshøring fandtes imidlertid ikke at have betydning for afgørelsens gyldighed. Nævnet lagde herved til grund, at korrekt partshøring ikke ville have medført andet udfald af sagen, ligesom virkningen af ugyldighed ville være uden betydning, da den forlængede frist udløb kort tid efter afgørelsen. (j.nr. 1999-10-0018)

Fristforlængelse - recirkulation

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte afslag på yderligere forlængelse af efterkommelsesfristen for påbud om recirkulation ved træbearbejdning.

Arbejdstilsynet havde i august 1995 påbudt en virksomhed at ændre et ventilationsanlæg, således at procesluft fra bearbejdning af fyrretræsømmer ikke blev recirkuleret. På grund af ny teknik havde man nedsat et regeludvalg med henblik på at vurdere mulighederne for en eventuel lempelse af forbudet mod

recirkulation. Arbejdstilsynet havde under henvisning hertil tidligere givet virksomheden en række forlængelser af efterkommelsesfristen, men havde i den indklagede afgørelse meddelt afslag på yderligere fristforlængelse.

Nævnet var enig i Arbejdstilsynets afgørelse og lagde herved navnlig vægt på oplysninger fra Arbejdstilsynet om, at produktioner med forarbejdning af nåletræ ikke ville blive omfattet af en eventuel lempelse af forbudet mod recirkulation. (j.nr. 1999-10-0044)

Fristforlængelse - maskinsikkerhed

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte afslag på forlængelse af efterkommelsesfristen for påbud om sikkerhed ved aftrækkere.

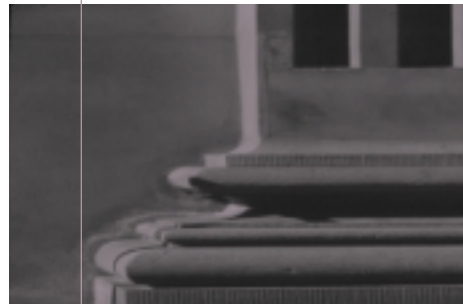
Efter en arbejdsulykke ved en aftrækker, havde Arbejdstilsynet afgivet påbud om etablering af sikkerhedsforanstaltninger på samtlige virksomhedens aftrækkere inden 1 år. I den indklagede afgørelse havde Arbejdstilsynet

afslået at meddele forlængelse af efterkommelsesfristen. Virksomheden henviste til, at der var tale om 27 aftrække-re, og at påbudets efterkommelse havde vist sig at indebære en individuel ombygning af den enkelte maskine.

Nævnet tiltrådte med den begrundelse, at der ved fastsættelsen af fristen til 1 år var taget tilstrækkeligt hensyn til, at der var tale om et stort antal maskiner.

Nævnet havde ved vurderingen heraf taget hensyn til ulykkesrisikoen. Det forhold, at det havde vist sig nødvendigt med en individuel ombygning af den enkelte maskine, fandtes ikke at kunne begrunde, at ombygningen af maskinerne først var påbegyndt mere end 1/2 år efter påbudets afgivelse, og at der 1 år efter kun var foretaget afskærmninger på under halvdelen af maskinerne.

Nævnet udtalte kritik af, at Arbejdstilsynets begrundelse ikke var fremgået af selve afgørelsen, men fandt ikke, at dette havde betydning for afgørelsens gyldighed. (*j.nr. 1999-10-0111*)

REGLER

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 784 af 11. oktober 1999

§ 77, stk. 1. Arbejdstilsynet kan påbyde, at forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, bringes i orden straks eller inden en frist.

Afvisning på grund af overskridelse

Arbejds miljøklagenævnet fandt ikke grundlag for at bortse fra en overskridelse af klagefristen.

En virksomhed klagede 17 dage for sent over et påbud fra Arbejdstilsynet. Virksomheden anførte, at man forgæves havde forsøgt at få et møde i stand med Arbejdstilsynets sagsbehandler. Arbejdstilsynet havde intet kendskab til, at virksomheden skulle have forsøgt at få kontakt til den pågældende sagsbehandler. Arbejds miljøklagenævnet fandt, at der ikke var særlige grunde, som talte for at bortse fra klagefristen. (*j.nr. 1999-10-0021*)

Realitets- behandling på trods af overskridelse

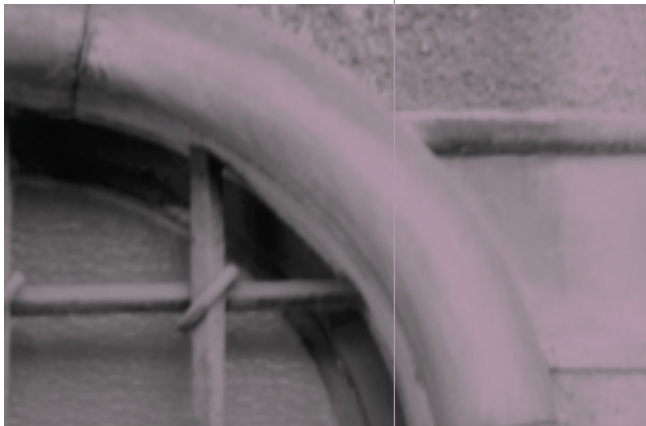
Arbejds miljøklagenævnet besluttede at realitetsbehandle en klage, uanset at klagefristen var overskredet.

Klagefristen var med nævnets sædvanlige beregning af frister overskredet med ganske få dages varighed. Der var ikke angivet særlige grunde i klagen til, at klagen blev indgivet for sent. Arbejdstilsynet havde ikke foretaget parts-høring over en udtalelse fra politiet i sagen, hvorfor der fandtes at være fejl ved sagsbehandlingen. Nævnet besluttede at realitetsbehandle klagen under henvisning til, at fristen kun var overskredet med ganske få dage, og at Arbejdstilsynet havde undladt at foretage partshøring. (*j.nr. 1999-10-0088*)

Realitets- behandling på trods af overskridelse

Arbejds miljøklagenævnet besluttede at realitetsbehandle en klage, uanset at klagefristen var overskredet.

Arbejdstilsynet udstedte et påbud til en vognmand under henvisning til bekendtgørelsen om kraner og spil, idet tilsynet fandt, at et containerspil på en lastbil var omfattet af disse regler. Der blev ikke klaget inden for fristen, og arbejdsgiveren meldte tilbage til Arbejdstilsynet, at han var i gang med efterkommelsen. Ca. 3 1/2 måned efter klagefristens udløb blev det anført, at det pågældende spil ikke var omfattet af bekendtgørelsens regler, og Arbejds miljøklagenævnet blev bedt om at behandle sagen, der skønnedes at være principiel. Nævnet fandt på baggrund af sagens principielle karakter (herunder at der ikke tidligere i direktoratet eller Arbejdsministeriet var truffet afgørelser om spørgsmålet) sammenholdt med fristoverskridelsens længde tilstrækkeligt grundlag for at bortse fra fristoverskridelsen. (*j.nr. 1999-10-0072*)

REGLER

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 784 af 11. oktober 1999

§ 81, stk. 1. Klager over en afgørelse truffet af Arbejdstilsynet i henhold til denne lov kan indbringes for Arbejdsmiljøklagenævnet inden fire uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 4. Når særlige grunde taler derfor, kan Arbejdsmiljøklagenævnet behandle en klage og tillægge denne opsættende virkning, selv om klagen ikke er fremkommet rettidigt.

Fratagelse af opsættende virkning

Arbejds miljøklagenævnet fulgte indstilling fra Arbejdstilsynet om at fratage en klage opsættende virkning

En bager havde fået dispensation til, at unge under 18 år måtte arbejde alene i weekenden i tidsrummet kl. 14 - 16 på betingelse af, at der altid var en person over 18 år til stede i privaten over butikken, og at der var en person over 18 år til stede ved lukning. Arbejdstilsynet konstaterede ved et tilsynsbesøg, at der arbejdede 2 piger på 15 og 16 år, uden at der var en voksen til stede i privaten. Der var heller ingen voksen til stede ved lukning.

Arbejdstilsynet tilbagekaldte dispensationen, hvilket der blev klaget over med henvisning til, at bageren havde været til fødselsdag, og at dette måtte være tilladt. Arbejdstilsynet anmodede ved oversendelsen Arbejds miljøklagenævnet om at fratage klagen opsættende virkning.

Arbejds miljøklagenævnet fratog klagen opsættende virkning under henvisning til, at det ikke var forsvarligt at opretholde dispensationen, mens klagen blev behandlet. (*j.nr. 1999-10-0057*)

REGLER

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 784 af 11. oktober 1999

§ 81, stk. 3. Rettidig klage har opsættende virkning, indtil Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse foreligger, eller nævnet bestemmer andet. Klager over afgørelser om forhold efter § 77, stk. 1, som skal bringes i orden straks, samt afgørelser efter § 77, stk. 2 og 3, har ikke opsættende virkning.

FAKTA OM ARBEJDSMILJØKLAGENÆVNET

1. Formål og kompetence

Arbejds miljøløklagenævnet er sidste administrative klageinstans i klager over afgørelser truffet af Arbejdstilsynet i henhold til arbejdsmiljølovgivningen.

Nævnets kompetence omfatter de forvaltningsretlige spørgsmål som måtte knytte sig til de indbragte afgørelser.

Klager, der udelukkende angår forvaltningsretlige spørgsmål skal derimod indbringes for arbejdsministeren. Det samme gælder klager, der angår administrative spørgsmål, fx klager over Arbejdstilsynets myndighedsudøvelse, uanset om klagen herover optræder i sammenhæng med en afgørelse efter arbejdsmiljøloven.

Nævnet er øverste administrative klageinstans og nævnets afgørelser kan derfor ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Afgørelserne kan dog indbringes for Folketingets Ombudsmand eller ved civile søgsmål ved domstolene.

2. Sagsbehandling & afgørelse

I forbindelse med sagsbehandlingen anvender Arbejds miljøløklagenævnet de materielle regler der gælder for arbejdsmiljøområdet. Herudover gælder forvaltningsloven også for nævnets virksomhed. I forbindelse med behandlingen og oplysningen af en sag anvendes således forvaltningsretlige regler og grundsætninger. Med hensyn til sagens oplysning gælder officialprincippet, og parterne inddrages i sagsforberedelsen gennem partshøring.

Afgørelser træffes som udgangspunkt i møder med deltagelse af nævnets medlemmer. Nævnmøderne afholdes som hovedregel 1 gang om måneden. I sager, der alene vedrører efterkommelsesfrist, opsættende virkning eller for sent indgivne klager, har nævnets formand dog kompetence til at træffe afgørelse på nævnets vegne, medmindre et eller flere af nævnets medlemmer begærer sagen mødebehandlet.

Der foretages en fuldstændig efterprøvelse af såvel rets- som skønsspørgsmål, herunder hjemmelsspørgsmål. Nævnets afgørelser skal være ledsaget af en begrundelse.

Afgørelser af principiel betydning offentliggøres udover årsberetningen i nævnets nyhedsbrev "Afgørelser fra Arbejds miljøløklagenævnet", som udkommer ca. 1 gang i kvartalet, samt i "Retsinformation".

3. Klagefrist og opsættende virkning

Klager over Arbejdstilsynets afgørelser efter arbejdsmiljøloven skal indbringes for Arbejds miljøløklagenævnet inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Klagen skal sendes til Arbejdstilsynet, som genvurderer sagen. Hvis Arbejdstilsynet helt eller delvist fastholder sin afgørelse, videresendes klagen til Arbejds miljøløklagenævnet.

Arbejds miljøløklagenævnet anser en klage for rettidig, hvis den er poststempet senest 2 hverdage + 4 uger efter datoen for afsendelsen af Arbejdstilsynets afgørelse.

For sent indkomne klager vil som udgangspunkt blive afvist. Foreligger der særlige grunde, kan nævnet dog beslutte at behandle en klage, selv om klagen ikke er fremkommet rettidigt.

Klage til Arbejdsmiljøklagenævnet har som udgangspunkt opsættende virkning indtil Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse foreligger.

Klage har dog ikke opsættende virkning ved påbud, hvorefter forholdene straks skal bringes i orden ("straks-påbud"), påbud, hvorefter faren straks skal imødegås, herunder at arbejdet skal standses ("forbud") samt påbud til leverandører om at levering, markedsføring skal standses eller det pågældende produkt tilbageholdes.

Herudover kan Arbejdsmiljøklagenævnet beslutte at fratage en klage opsættende virkning, fx under henvisning til forholdenes uforsvarlighed.

4. Medlemmer

Arbejdsmiljøklagenævnet har i 1999 haft følgende sammensætning:

Formandsskab

Nævnformand Ib Lockenwitz
Konstitueret stedfortræder for formanden Grethe Grønlund Hiul

Beskikkede medlemmer og stedfortrædere

3 medlemmer er indstillet af Landsorganisationen i Danmark (LO):

Forbundssekretær Inger Bolwinkel,
Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA)
Miljøkonsulent Steen Mejlbj, Specialarbejderforbundet i Danmark (SiD)
Sekretær Niels Brehm, Dansk Metal

Stedfortrædere:

Konsulent Arne Helgesen, Handels- og Kontorfunktionærernes forbund (HK)
Miljøleder Jørgen Mulbjerg, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark (TIB)
Konsulent Jan Toft Rasmussen, LO

1 medlem er indstillet af Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF):

Faglig sekretær Jan Kahr Frederiksen,

FTF

Stedfortræder:

Faglig Sekretær John Poulsen, FTF

1 medlem er indstillet af Akademikernes Centralorganisation (AC):

Konsulent Eva Riemer, Ingeniørforeningen i Danmark

Stedfortræder:

Konsulent Henrik Faursby Ahlers, AC

1 medlem er indstillet af Dansk Arbejdsgiverforening (DA):

Underdirektør Thomas Philbert Nielsen, DA

Stedfortræder:

Chefkonsulent Torben A. Sørensen, DA

1 medlem er indstillet af Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA) og Landsbrugsraadet:

Underdirektør Per Laurents, SALA

Stedfortræder:

Fuldmægtig Peter Larsen, De Danske Landboforeninger

1 medlem er indstillet af Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA):

Advokat Merete Preisler, FA

Stedfortræder:

Underdirektør Jannik Dresling, FA

1 medlem er indstillet af Kommunernes Landsforening (KL), Amtsrådsforeningen, København og Frederiksberg kommuner og Finansministeriet:

Chefkonsulent Preben Meier Pedersen, KL

Stedfortræder:

Fuldmægtig Karen Rotzow, Økonomistyrelsen

Arbejdsmiljøkonsulent Jannike Horten, Amtsrådsforeningen

1 medlem er indstillet af Ledernes Hovedorganisation (LH):

Afdelingschef Peter Thorning, LH

Stedfortræder:

Miljøkonsulent Lars Andersen, LH

1 medlem er indstillet af Justitsministeriet:

Fuldmægtig Ole Hasselgaard, Justitsministeriet

Stedfortræder:

Fuldmægtig Birgit Thostrup Christensen, Justitsministeriet

1 medlem er indstillet af Danmarks Tekniske Universitet (DTU):

Docent Per Langaa Jensen, DTU

Stedfortræder:

Instituttleder Inger Søtofte, DTU

1 medlem er indstillet af Sundhedsministeriet:

Overlæge Bodil Bach, Arbejds- og miljømedicinsk Klinik, Centralsygehuset, Nykøbing F

Stedfortræder:

Dr. med. Bo Netterstrøm, Arbejdsmedicinsk klinik, Hillerød Sygehus.

5. Personale

Sekretariatsbetjeningen af Arbejdsmiljøklagenævnet varetages af sekretariatet for Arbejdsmarkedets Ankenævn

Pr. 31. december 1999 var følgende beskæftiget med Arbejdsmiljøklagenævnet:

Formand cand.jur.

Ib Lockenwitz

Konstitueret stedfortræder cand.jur.

Grethe Grønlund Hiul

Fuldmægtig cand.jur.

Lone Clausen

Fuldmægtig cand.jur.

Per Bent Pedersen

Fuldmægtig cand.jur.

Jane M. Ravn

Fuldmægtig cand.jur.

Lena Søby (orlov)

Overassistent

Birgit Offt

Student

Rehman Butt

7. Statistik

Tabel 1. Antal afgørelser og omgørelsesprocent fordelt på sagsområde

Sagsområde	Antal afgørelser	Ændrede	Omgørelsesprocent
Sikkerhedsarbejde	3	0	0 %
Bedriftssundhedstjeneste	4	0	0 %
Arbejdets udførelse	8	1	13 %
Arbejdsstedets indretning	8	4	50 %
Arbejdets udførelse / arbejdsstedets indretning	9	1	11 %
Tekniske hjælpemidler	7	1	14 %
Stoffer og materialer	1	0	0 %
Unge under 18 år	20	3	15 %
Efterkommelsesfrist	6	1	17 %
Total	66	11	17 %
Klagefrist	6		
Opsættende virkning	1		
Total	73		

Bemærkninger til tabel 1: Tallene viser, at antallet af afgørelser har fordelt sig nogenlunde jævnt i forhold til arbejdsmiljølovens hovedområder. Dog har der været særligt mange afgørelser vedrørende unge under 18 år, hvilket hænger sammen med, at Arbejdstilsynet i samme periode har gennemført en indsats på området.

Omgørelsesprocenten for alle afgørelser bortset fra afgørelser om klagefrist og opsættende virkning var i 1999 på 17 %. Omgørelsesprocenten er udtryk for den procentvise andel af afgørelserne, hvor nævnet har ændret Arbejdstilsynets afgørelse. Herunder er medregnet nævnets afgørelser om at hjemvise en sag til fornyet behandling i Arbejdstilsynet.

Spørgsmål om klagefrist og opsættende virkning forelægges nævnet, uden at der foreligger en afgørelse herom fra Arbejdstilsynet. Derfor er der ikke udregnet en omgørelsesprocent for disse sager. I 2 af de 6 sager, hvor klagefristen var overskredet, blev der truffet beslutning om at realitetsbehandle sagen. I den ene sag om opsættende virkning, blev der truffet beslutning om at fratage klagen opsættende virkning.

Tabel 2. Antal oprettede sager fordelt på sagstype

Sagstype	Antal oprettede sager
Klagesager	124
Genoptagelsessager	1
Ombudsmandssager	2
Total	127

Tabel 3. Antal afgørelser fordelt på afgørelsesform

Afgørelsesform	Antal afgørelser
Afgørelse på nævnmøde	64
Formandsafgørelse	9
Total	73

Tabel 4. Antal afsluttede sager fordelt på afslutningsform

Afslutningsform	Antal afsluttede sager
Afgørelse	73
Klagen trukket/bortfaldet o.l.	19
Udtalelser til ombudsmanden	2
Total	94

Tabel 5. Gennemsn. sagsbehandlingstid for afsluttede sager

Afslutningsform	Antal dage
Afgørelse på nævnmøde	103 dage
Formandsafgørelse	40 dage
Udtalelse til ombudsmanden	49 dage
Klagen trukket/bortfaldet o.l.	57 dage
Alle afsluttede sager	86 dage

Bemærkninger til tabel 2: Tallene viser, at der blev oprettet 127 sager i 1999, og at 124 heraf var klagesager. Tallet er ikke udtryk for det samlede antal indgivne klager over Arbejdstilsynets afgørelser. Klager indsendes til Arbejdstilsynet, som efter en genvurdering af sagen kan beslutte at give klager medhold. Nævnet kan alene registrere de sager, hvor Arbejdstilsynet fastholder sin afgørelse og oversender sagen til nævnet.

Bemærkninger til tabel 3: Tallene viser, at 88 % af årets 73 afgørelser er blevet truffet på nævnmøde med deltagelse af nævnsmedlemmerne, mens 12 % af afgørelserne er truffet efter den særlige formandskompetence. Formanden er tillagt kompetence til at træffe afgørelse på nævnets vegne i sager om efterkommelsesfrist, klagefrist og opsættende virkning medmindre ét eller flere af nævnsmedlemmerne begærer sagen mødebehandlet.

Bemærkninger til tabel 4: Tallene viser, at der er truffet afgørelse i 78 % af i alt 94 afsluttede sager, mens 20 % af sagerne er afsluttet på grund af, at klagen er trukket eller bortfaldet af andre grunde.

Bemærkninger til tabel 5: Tallene viser, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for alle afsluttede sager har været 86 dage. Herunder har en afgørelse truffet på nævnmøde gennemsnitligt været 103 dage undervejs, mens afgørelser truffet på den særlige formandskompetence i sager vedrørende efterkommelsesfrist, klagefrist og opsættende virkning gennemsnitligt har været 40 dage undervejs. Formålet med at tillægge formanden kompetence i disse sager har da også været, at sagerne behandles særligt hurtigt.

STIKORDSREGISTER

Adgangsveje	39-41
Alenearbejde	60-69
Arbejds udførelse	44, 46, 48, 81
Arbidsstedets indretning	63, 65, 67, 69
Arbejdstid	28, 29, 49, 56
Bedriftssundhedstjeneste	26, 27, 81
Dispensation	18, 38, 56, 58, 62, 64, 66, 68, 74
Efterkommelsesfrist	32, 44, 48, 70, 71, 78, 79, 83
Elevator	56, 57
Fagligt skøn	17
Forvaltningsloven	9, 10, 15, 16, 70, 78
Hejseredskab	54, 55
Inhabilitet	9, 15
Klageberettigede	9, 11, 18
Klagefrist	9, 12, 70, 72, 78, 81, 85
Kodenummerede produkter	54
Kompetence	24, 78, 83
Manuel håndtering	30, 31, 70
Nedstyrning	36, 37
Opsættende virkning	14, 34, 68, 73, 74, 75, 78, 80, 83
Organisationer	10, 15, 19

Part	5, 7, 9, 10, 15, 17, 18, 34, 59, 70
Partshøring	10, 56, 70, 72, 78
Personlige værnemidler	29, 32, 33, 34
Procedure	8, 36, 56, 62
Prøvelse	5, 7, 9, 17, 78
Recirkulation	70
Sikkerhedsorganisation	10, 11, 22, 23
Sikkerhedsrepræsentant	10, 11, 22, 23
Sikkerhedsarbejde	22, 24, 81
Stoffer og materialer	33, 45-47, 58, 81
Tavshedspligt	9, 16
Tekniske hjælpemidler	30, 31, 41, 50-57, 81
Træk og kulde	48
Unge	60-69, 74, 81
Unødig påvirkning	32, 33, 45-47
Ventilation	32, 42, 44, 46, 56, 59, 70
Ændring til ugunst	18

